

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. VII. Humilitas confert ad custodiam Castitatis: quæ ob occultam
superbiam facilè perit. Adferuntur aliqua docume[n]ta ad vtramq[ue]
virtute[m] coniungenda[m]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

c Osee. 5. 4.

Quando
deficit hu-
militas de-
ficiu castitas.
d Job. 10. 16

d 2 Reg. 11. 3
c Fron. 22.
14. & 23.
7.

f Job. 12. 18.

Genus lu-
xuria aliud
carnis aliud
cordis.

g Deu. 10. 16
h 1. Petri. 13

leas, quod c spiritus fornicationis erat in medio eorum, ut eis dominaretur: *Et arrogantia Israel apparebit in facie eius*: hoc insinuans, quod occulta superbia eos se se prodiderit in publica fornicatione: quia interior animae tu non potest ad faciem eorum. Quare nullus eorum, qui sancte vixerunt, & tandem dedit se vitio carnis, existimet, se tunc superatum, quando manifesto aliquo peccato superbia apparuit; sed potius sibi persuadeat, quod tunc vicit carni quando spiritus latenter inrumuit. Quod si repente Castitas, ad senectutem usque conseruata, perit: id euenit, propterea quod humilitas, quae in iuuentute illam custodiebat, euanuit. Hæc S. Gregorius, quod iucunda quadam similitudine confirmat ex eo, quod S. Job Deo dixit: *d propter superbiam quasi leu capies me*, in aliquibus, inquit, regionibus capitur leæna hoc modo: fodit magna fouea in via, qua illa est transitura, ex parte superiori lata, ex inferiori angusta: in ea ponunt onem aliquam, ut leæna transiens deiciat se in ueam, ut ouem deuoret, unde postea non potest exire. Ita Dominus nobis aliquos in specie sanctos ob superbiam & arrogantiam permittit occurrere illis occasionem aliquam, in qua impetu carnalis suae passionis sese prætertent, & in ea hæsitent, ita ut re ipsa experiantur, nec vires se habere, ut illo luto emergant; nec vnquam habuisse, ut non laberentur: nisi Deus eas dedisset. Quemadmodum euenit Dauidi Regi: quem, ob occultam quam superbiam, permisit in huiusmodi foueam cadere, occurrente illi occasione, quâ vidit, *d Bethsabee*: & in ea immersus mansit ultra decem menses eo euentu veritatem comprobans illius sententiæ spiritus sancti: *e fouea funda est meretrix, & puteus angustus, aliena: cui iratus est Dominus, incidit in ea* quæ sententia hoc significat, quod qui in hanc foueam incidit, aliquid fecerit, Deum ad iram prouocans: in cuius penam talem lapsum permittit. hoc est peccatum superbiæ, & arrogantiae, ob quam idem Sanctus ait, *soluere Deum f Balthem Regum dissoluere*, generosum scilicet cingulum, quod Castitatis donum, & *præcingere sine culpæ carnalis*: donec suam miseriam imbecillitatem agnoscant. Dicitur autem Deus huiusmodi balthem dissoluere, non quod denegat auxilia ad vincendam tentationem sufficientia, sed copiosiora & efficaciora, quæ, cum humiles & grati essent, eis largiebatur.

Ex His Sanctus Gregorius educit duo genera luxuriæ: alteram carnis, quæ castitatem corrumpit; alteram cordis, quæ de ipsamet Castitate gloriatur, & deo amittitur. Quare, ut Castitas integrè conseruetur, aduersus utranque luxuriã est decertandũ: & mortificandus etiã affectus inanis gloriæ, qui oritur a let ex eo, quod carnis luxuriã quis mortificauerit, iuxta illud Moyse: *g circucidate præputiũ cordis vestri*. voluit enim dicere, qui iam circucidistis præputia carnis, eius vitia mortificantes: circucidite nunc etiam præputia cordis, mortificantes superbas & arrogantes cogitationes; *h succingentes (vzait Petrus) nõ solũ corp⁹ vestrũ, sed etiã lũbos mentis, cingulo humilis Castitatis*

Hoc ipsum confirmat S. Augustinus dicens primam pugnam eorum, qui desiderant Continentiam, esse debere contra Dæmonis suggestiones, instigantis ad multum sibi ipsis tribuendum & fidendum: nam tunc certam imminere ruinam, & lapsurum in illam imprecationem Jeremiæ dicentis: *imaledictus homo, qui confidit in homine*: qui enim in se ipso confidit, in homine confidit; ideo que erit maledictus: quia permittet Deus, turpiter labi, ut plane perspiciat, quam parum possit: si quidem quantumvis sint excellentes, ut vocari possint & *Dii, & filii, excelsi*: si tamen Deus eos deserat, interibunt, quasi miserissimi; & cadent, sicut Angeli mali. Bene id nouit, qui in abundantia sua dixit: *non monebor in æternum*: sed mox aduertit, *voluntatem Dei prestare virtutem decori & sanctitati, quam in se videbat*: nam statim atque Deus *faciam suam ab eo auertit factus est conturbatus, & mutatus*. Per medicinalem Prouidentiam (ait S. Aug.) paululum desertus est à Rectore; ut per exitialem superbiâ desereret ipse Rectorem: agnoscens ex lapsu suo, se non posse solum sanctitatem seruare, quam habebat. Ex quo infert Cassianus: apertum indicium proxime obtinendi donum Castitatis esse, non sperare illud ex sua sola industria; & singularem esse de luxuria victoriam, non fidere proprijs viribus ad eam vincendam; sed eam à diuina misericordia sperare, & recurrere continuis suis orationibus ad Dominum qui potest illam dare. Et quamuis hæc fides (ait ipse) videatur facilis: non tamen est Tyronibus minus difficilis, quàm ipsamet castitas. Nam statim atque aliquam in se ipsis puritatis particulam, aut tentationum victoriâ aduertunt, erumpunt insultus aliqui superbiæ, quasi existimantes, ob suas diligentias se illam obtinuisse. Nam (ut S. Gregorius ait) difficile est homini non credere esse à se, quod videt & experitur in se, quam tamè difficultatè, si viceris viciatitate fidei illustrata, meditatione ac luce cælesti, & experientia lapsuum alienorum: liberabit te Dominus à lapsibus proprijs; & magna experieris auxilia, quæ tibi ad optatam puritatem consequendam dabit.

DI NIQUE quantumvis preciosa sit Virginitas non inueniet coram Deo gratiam, nisi coniunctam habeat humilitatem: vtriusque enim coniunctione beatissima Virgo Domina nostra adeo copiosam inuenit, ut ipse eiusdem Dei matrem propterea fuerit electa. Ut perpendit S. Bernardus grauius hisce, & vtilibus verbis, quibus vtramque virtutem inter se confert. Pulchra, inquit, permixtio virginitatis & humilitatis: nec mediocriter placet Deo illa anima: in qua & humilitas comeditur Virginitatè, & virginitas exornat humilitatem. Audis Virginem: audis humilem. Si non potes Virginitatem humilis; imitare humilitatem Virginis. laudabilis virtus virginitas: sed magis necessaria humilitas. illa consulitur, ista præcipitur. De illa dicitur: *qui potest capere capiat*; de ista dicitur: *nisi quis efficiatur sicut paruulus iste, non intrabit in regnum cælorum*. Potes denique sine Virginitate saluati: sine humilitate non po-

3.
 Lib. de Con-
 tin. cap. 4.
 i Jerem. 17. 5
 Prima con-
 tatio da-
 monis est
 multum
 sibi fidere.
 k Psal. 81. 6.
 l Psal. 29. 7.
 Lib. de Con-
 tinent. c. 14.
 Cellar. 12. 6.
 15. & 16.
 Non fidere
 sibi victoriam
 est contra
 Luxuriam.

4.
 Homil. 1.
 super Missus
 est.
 Virginitas
 sine humi-
 litate ingra-
 ta est Deo.
 in Matt. 18.
 3.

*m Isaiã ult.
2.
Super hu-
mitem spiri-
tus Domi-
ni requiescit*

tes; potest, inquam placere humilitas, quæ Virginitatem deplorat amissam
sine humilitate autem audeo dicere: nec virginitas Mariæ placuisset *mose
quem, inquit, requiescet spiritus meus nisi super humilem, & quietum?* super humi-
lem dixit; non super Virginem. Si igitur Maria humilis non esset, super
spiritus sanctus non requiescisset: neque eius virtute concepit. Respon-
dit inquit, humilitatem ancillæ suæ Deus, potius, quàm Virginitatē. Et si placet
ex Virginitate, tamen ex humilitate concepit, unde constat, quia etiam, si
placeret virginitas, humilitas procul dubio fecit. Quid dicis Virgo super-
be? Maria Virginem se oblita, gloriatur de humilitate: & tu neglecta hu-
militate, blandiris tibi de virginitate. Quanto honorabilior es ex singula-
ri munere Castimonie: tanto tibi maiorem iniuriam facis, quod eius in-
decorem facdas permixtione superbiæ. Alioquin expedit tibi virginem non
esse: quàm de Virginitate insolescere. Non omnium quidem est Virginitas
multò tamen pauciorum est, cum Virginitate humilitas. Si igitur Virginitas
tē in Maria non potes nisi mirari: stude humilitatem imitari: & sufficit tibi
Quod si & virgo & humilis es; quisquis es, magnus es. Hæc S. Bernardus
quibus præstantiam ostendit permixtionis utriusque huius virtutis, quæ
ra occludunt duarum filiarum *n sanguisuga, dicentium semper: affer, affer. Nam*
ut idem Sanctus dixit, nec anima vanitate; neq; caro voluptate satiatur. &
humilitas intercipit insatiabilem vanitatis appetitum; & virginitas & castitas
reprimunt insatiabile voluptatum desiderium. Quare utraque animam dispo-
nit atque exornat, ut Rex cælestis eam dignetur in sponsam acceptare.

§. II.

*I.
Castitas se-
cretò ser-
uanda.
Lib de Glo-
ria Confess.
6, 32.*

*virtus oc-
culca non
est sine ma-
nifestate
manifesta-
nda.
Collat. 17.
6, 17.*

HUMILITAS hæc præcipuè seruanda & ostendenda est in aliquibus, qui-
bus tutum valde faciunt thesaurum Castitatis. *Primum* est, ut summo secreto in
tibi soli serues castitatem: ut nullo verbo, quod vanitatem aliquam aut
contumaciam sapiat, aut inane desiderium ostendat, quod propterea in honore
haberi velis, illam prodas. Thesaurus enim adeò preciosus, ut tutus sit, oc-
cultus esse debet: quare inaniter illū ostentans, occasionem præbet Dæmo-
nibus, eū deprædandi. Mirabilē casum refert S. Greg. Turonensis de duobus
coniugibus, qui voto se obstrinxerant perpetuæ Virginitatis. Vxor autem
mortua, vir corā multis dixit: gratias tibi ago Domine, quod quemadmodum
Virginem hanc mihi in vxorem dedisti: etiam Virginem reddo. Et tunc
vxor defuncta oculos aperuit, dixitque subridens: vir Dei, ne prodas nostrum
secretū cū te nullus interroget. Voluit. n. illi dicere: attende, quod occultata
aliàs virtus, non sit absq; necessitate manifestanda, ut conseruari possit. Me-
mor esto, te virū esse; tuāq; Castitatē in medijs innumeris periculis veritari,
quibus non poteris illam eā seruare, nisi humilitate tectam. Sed rarius ad
huc & admirabilius fuit exemplū, q̄ Cassianus refert, de quodā rustico, qui
dum

dū veheret suorū frumentorū Primitias ad Sanctū quendā Abbate, cui no-
mē erat Ioannes inuēnit ibi quendā obsessū à Dæmone, valde ferum: per
cuius os loquebatur Dæmon, contēns exorcismos, & mandata sancti illius
Abbatis, & protestans: se propter illa non exiturum ex corpore, in quo erat.
Sed eodē momento, quo rusticus ille accessit, solo eius aspectu territus Dæ-
mon, & summa cū reuerentia eū nominans, exiuit ex corpore. quasi dicens:
hic est qui me eiecit, nec ego possum in eius præsentia amplius hic manere.
Stupefactus ex hoc euentu S. Abbas Ioānes, instanter petijt ab homine illo,
quam vitæ rationem haberet? sed cū ille esset valde humilis, solum respō-
dit se esse læcularem quēdam coniugatū. Sed S. Abbas ad huc instirrit, vt bo-
na opera, quibus occuparetur, aperiret. Is vt obediret respondet: se esse pau-
perē quendā rusticū, qui laborē manūū victū suū quæreret; nec se meminisse
alterius rei bonæ, nisi quoddā cum mane ad laborandū exiret, & cū vesperi
domū rediret semper ingrederetur templū, gratias Deo agēs ob accepta ab
eo beneficia. Et in hunc modū quædā alia retulit, quæ & si bona erāt nō tamē
ad eō excellentia, vt viderentur sufficere ad terrorem dæmonibus inferen-
dum, quare Sanctus Abbas adhuc tertio illum obstrinxit, vt aperiret quod
tantopere occultare nitēbatur; & tandem sic constrictus respondit valde de-
missè: se magnum habuisse desiderium, vt monachus fieret; sed à parentibus
fuisse coactum vxorē ducere, & elapsos esse iam vndecim annos: in quo toto
tempore se habuisse vxorem non aliter quàm sororē, seruante utroq; virgi-
nitatē, nullo alio eius rei conscio. Quo audito Abbas ita obstupuit, vt ingenti
clamore publicè dixerit: non sine causa dæmon, qui nihili me faciebat, fu-
git à conspectu huius, cuius virtutem non potuit expugnare, non solum ar-
dore iuuentutis, sed neque tempore coniugij. Sed ego addo: quamuis huius
virgi Castitas fuerit rara: non tamen minus raram fuisse eius humilitatem. &
quoniam Dæmon ad eō est superbus, non tam fuit territus, quod videret ho-
minem castum, quàm quod simul videret ad eō humilem. Cui si defuisset hu-
militas; non ipsum dæmonem terruisset castitas. Coniungamus itaque sem-
per has duas virtutes: & fugient à nobis dæmones. Et quoniam superbia val-
de est astuta, impellit quæ ad manifestandas virtutes sub eo prætextu, vt gra-
tias Deo agantur, aut propter illas glorificetur, vt in primo vidimus exemplo:
edificamus ex secundo, nō adhibere illi fidem leniter, sed eas occultare studea-
mus, donec obedientia & Charitas vrgeat nos, ad eas manifestandas: &
tunc gloria Deo tribuetur; quando ex tali occasione gratia, quam ipse dedit,
manifestabitur. Et cum ipse semper exaltet eos, qui se humiliant: nostri mu-
neris est, eius dona cum humilitate occultare, vt tutiora sic maneant: ipsius
autem prouidentia erit, viam & rationem præbere, qua illa manifestentur,
quando ipse vult ex eis glorificari ad aliorum vtilitatem.

*Humilitas
fugat dæ-
mones cum
Virginitate.*

Secun-

In Psalm. 99. prope finem. Lib. de Sancta virginitate. c. 5. Inanis gloria fugienda. Epist. 42.

Secundum, in quo humilitas elucere debet, illud est, vt ne quis inanis gloriatur de excellentia & perfectione sui status, alios verò contènat, qui tum habent minus perfectum. Vera enim excellentia, & amplitudo coram Deo nō in alio cōsistit, quā in sanctitate cordis, quæ status sanctitatē exprimit. Nam vt S. Augustinus dixit: melius est humile cōiugium, quàm superbia virginitas, si. n. nubeset nō haberet nomē, vnde extolleretur, & haberet finem, in quo regeretur. Humilitas statū ex se vilem nobilitat; superbia etiam ex altissimum reddit abiectum. Ac propterea apud Deum altior est conditio humilis Virgine superba; & magis ei placet humilis secularis, quàm superbus religiosus. Quod si tamen humilitas vilem alioquin statum ad eum extollet; quāto eadē amplius extollet statū ex se excelsū: triūphat. n. tunc de hoc potentiori, vnde S. Bern. in alto positō nō altū sapere difficile est, & omnino inusitatū; sed quanto inusitatius tanto gloriosius. Qui igitur statū ac donum Castitatis accepit: gloriam suam non in honore & laudibus hominum persequatur; sed in vero carū contemptu: optans Deū solum honorari & glorificari ex suis donis; & studens, ne ob aliquā superbiam, eorum se reddat indigne.

a. 7. Co. 10. 17 b. 1. Cor. 11. 1

EODEM dirigitur epistola illa, quam canit Ecclesia in festis Virginum, atque bene illis memoranda in Apostoli verba: a qui gloriatur, in Domino glorietur non enim qui se ipsum cōmendat, ille probatus est: sed quem Deus cōmendat. b. 1. Cor. 11. 1. sustineretis modicū quid insipientie mea: emulor n. vos Dei emulatione. Despicite vos vni viro virginē castā exhibere Christo. Timeo autē, ne sicut serpens Eua seductus astutia sua, ita corrūpantur sensus vestri, & excidāt à simplicitate, quæ est in Christo.

In Deo gloriantur est

Quibus verbis Sanctus Apostolus magno zelo optans virgines & continentes Christi Domini sponas seruare illi fidelitatem, & non ardeat re bonum quod acceperunt, duo magni momenti documenta illis tradit. Alterum est, vt in Domino tantum gloriantur, hoc est, Deū ipsum agnoscat, verum Dominum, patrem, & sponsum; nolentes sibi ipsis gloriam ex Castitate & reliquis bonis quæ habent: cum verè non ipsorum sint; sed eam tantum soli Deo tribuentes à quo illa acceperūt. Ne illos reprehendens, eis dicat: quid habes, quod non accepisti? Alterum documentū est: vt quamuis magna habeant dona, existimēt se magna & præclara præstare: nō tamen se ipsos propterea approbent & cōmendent: cum facile possint decipi. Et d. quis (ait Solomon) potest dicere: mundum est cor meum, purus sum à peccato? & e quis gloriabitur se castū habere cor? quamuis enim ipse non inueniat in se culpā: fieri potest, vt Deus, qui est ipsum iudicaturus aliquā inueniat; & quamuis castitatem habeat corporis: fieri potest, vt spiritus puritas aliquam habeat maculam.

c. 1. Cor. 4. 7 Commendatio propria fugienda. d. Pro. 20. 9. e. ibidem iuxta LXX.

Ex his licet cū eodē Apostolo tertium documentū deducere: vt viuamus solliciti in perpetuo timore nostræ debilitatis, memores, q. Eua, cum esset Virgō, decepta fuerit à serpente: cuius deceptio initiū habuit à superbia, quæ fuit

primum

primum eius peccatum, ex quo orta sunt inordinata ad sensuales voluptates desideria. Qui autem fundamentum iacit humilitatis, illa ipsum à laqueis, & astutis serpentis eripiet, ut mox videbimus.

IMPONAMVS igitur hanc allatis alijs documentis ex S. Augustino, qui in libro de sancta virginitate, postquam eius magnalia retulit, sermonem ex professo instituit de humilitate, tanquam medio, ad eam custodiendam, necessario: exhortans virgines, ne se præferant coniugatis, sed Ecclesiastici consilium amplectantur: *Quantum magnus es, humiliare in omnibus, & ceram Deo inuenies gratiam, qui solet humiles honorare.*

Et post multas alias rationes sic ait: venite o virgines, agite virgines Dei, hoc agite: sequimini agnum quem nunquam ierit; sed ne superbia tumentes accedite: quia tunc non poteritis eum sequi, cum per angustam deducet semitam: prius igitur ad eum, quam sequamini, venite, & discite: *quoniam mitis est & humilis corde.* Humiliter ad humilem verite, si amatis; & ne discedatis ab illo, ne cadatis. Pergite viam sublimitatis ipsius virginitatis, pede humilitatis. Dona eius illi seruanda committite. Quidquid mali, quod contra puritatem non feceritis, tanquam eius gratiam concessum deputate, de viribus vestris expertis caute: ne, quia ferre aliquid potestis, inflemini: de inexperitis autem orate, *ne supra quam potestis ferre, sentemini.* Existimate aliquos in occulto superiores; quibus estis in manifesto meliores, multi enim coniuges, & seculares, qui sunt in statu inferiores, sunt forte in occulto vobis meliores, quamuis vos in publico videamini esse meliores; cum aliorum bona, forte ignota vobis, benignè creduntur à vobis: at vestra, etiam si nota, non propterea minuitis, quod alienis minora existimetis; sed charitate potius eadem augetis. Et quæ forte adhuc vobis desunt, tãd dabuntur facilius, quando desiderabuntur humiliter. Perseuerantes inter vos in puritate, præbeant vobis exemplum, ut in ea crescatis: cadentes autem, augeant timorè vestrum; ne sicut illi, & vos cadatis. Illud amate, ut imitemini; hoc lugete, ne inflemini. Inspicite pulchritudinem amatoris vestri: cogitate æqualem patri, subditum & matri; in cælis dominantem, & in terris seruientem; creatorem omnia, creaturam inter omnia, hoc est, tãquam creatum se gerentem. Illud ipsum quod in ipso derident superbi, inspiciate, quam pulchrum sit. Torus vobis figatur in corde, qui pro vobis totus fixus est in cruce: totum teneat in animo vestro, quidquid nolueritis occupari connubio. Sic amantibus mitem & humilem corde, nulla præualebit superbia. Hæc omnia Augustinus ad preciosam virginitatis margaritam tutius cum humilitatis ornamento custodiendam: quæ ne in alterum inclinet pusillanimitatis extremum, coniungi etiam debet fiducia in Deum: de qua iam iam agetur.

4.
A cap. 31.

f Eccl. 3. 20

Ca. 52. 6.
58.

Superbia
virgini su-
gienda.

f Matt. 11.

29.

cc

cc

cc

cc

g1. Cor. 10.

13.

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

Cap. 54.

cc

Cap. 55.

cc

cc

cc